

ВИСНОВОК

про наукову повизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Реблян Антоніни Муратівни «Організація науково-дослідницької діяльності студентів у закладах вищої освіти європейських країн» на здобуття наукового ступеня доктора філософії у галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки

24 жовтня 2025 р.

1. Виконання освітньо-наукової програми

Аспірантка Реблян Антоніна Муратівна у повному обсязі виконала індивідуальний навчальний план відповідно до освітньо-наукової програми аспірантури ДВНЗ «Ужгородський національний університет», що повністю відповідає вимогам Національної рамки кваліфікацій та вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 № 261 (зі змінами).

Реблян Антоніна Муратівна у процесі виконання освітньо-наукової програми здобула ґрунтовні знання за фахом, повною мірою опанувала окреслений програмою обсяг дослідницьких компетентностей, необхідних для реалізації наукового дослідження, а також пов'язаних із формуванням у здобувача загальнонаукового світогляду та дотриманням норм професійної етики, зокрема тих, які стосуються: планування та організації дослідження, його безпосередньої реалізації відповідно до визначених мети й завдань, застосування комплексу методів і технологій, у тому числі цифрових, необхідних для отримання, структурування, аналітичного опрацювання даних, їх узагальнення і систематизації.

Аспірантка в повній мірі оволоділа необхідними мовними компетентностями, що забезпечили репрезентацію результатів власного наукового дослідження, а також повне розуміння й глибокий якісно-кількісний аналіз іноземних наукових джерел із подальшою формалізацією отриманих даних.

2. Виконання індивідуального плану наукової роботи (наукова складова освітньо-наукової програми)

Індивідуальний план наукової роботи аспірантки Реблян Антоніни Муратівни затверджений рішенням вченої ради факультету суспільних наук ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (протокол №3 від 29.10.2021 року).

Науковий керівник – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи ДВНЗ «Ужгородський національний університет» Повідайчик Оксана Степанівна.

Термін виконання роботи: 2021–2025 роки.

Реблян Антоніна Муратівна послідовно виконала усі складові затвердженого індивідуального плану наукової роботи у чітко встановлені терміни, що було підтверджено результатами обговорення відповідних проміжних, піврічних та річних звітів на засіданнях кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи факультету суспільних наук ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

3. Актуальність теми дослідження

У світі, який характеризується стрімким розвитком технологій, науки й інформаційного простору, зростає роль науково-дослідницької діяльності (НДД) студентів як ключового елементу вищої освіти. Її результати не лише сприяють особистісному та фаховому становленню здобувачів вищої освіти, а й впливають на загальний науковий прогрес і підвищення інтелектуального потенціалу суспільства.

Система вищої освіти України все більше орієнтується на розвиток у студентів дослідницької компетентності, яка передбачає критичне мислення, здатність формулювати наукові гіпотези, планувати й організовувати дослідження, застосовувати міждисциплінарні підходи та презентувати результати своєї роботи. Проте в багатьох вітчизняних закладах вищої освіти НДД студентів залишається несистемною і недостатньо інтегрованою в освітній процес, що обмежує їхні можливості формування практичного досвіду й розвитку творчого потенціалу.

Потреба активізації НДД здобувачів вищої освіти підкреслюється як у вітчизняних, так і в зарубіжних нормативних документах. В Україні ключовими є Закон України «Про вищу освіту» (2014), який визначає принципи організації вищої освіти та акцентує на значущості дослідницької діяльності як складника освітнього процесу, а також Концепція розвитку наукової діяльності в Україні на період до 2030 року, що окреслює стратегічні напрями інтеграції студентів у реалізацію наукових досліджень. До важливих документів належать і державні освітні стандарти за окремими галузями знань, які визначають вимоги до формування дослідницьких компетентностей студентів. На міжнародному рівні аналогічні принципи закріплені в Декларації Болонського процесу (1999), яка визначає основні положення європейського простору вищої освіти, зокрема щодо інтеграції науково-дослідницької діяльності студентів у освітній процес. У Рекомендаціях Ради Європейського Союзу (2018) щодо ключових компетентностей здобувачів освіти особливу увагу приділено компетентності у сфері наукового мислення та досліджень. Крім того, стратегія «Горизонт Європа» (2021–2027) передбачає ініціативи щодо залучення молоді й студентів до участі у наукових дослідженнях та інноваційній діяльності.

У цьому контексті особливої актуальності набуває вивчення і впровадження передового досвіду організації студентської НДД у закладах вищої освіти (ЗВО) європейських країн, зокрема Великої Британії, Німеччини та Нідерландів. Вибір цих країн зумовлений високими позиціями ЗВО у міжнародних рейтингах університетів, значним науковим потенціалом й

ефективною системою інтеграції студентів у дослідницький процес. Так, у міжнародному рейтингу World University Rankings 2025 Університети Оксфорда та Кембриджа (Велика Британія) посідають 1-е й 5-е місця відповідно. До цього рейтингу потрапили також Технічний університет Мюнхена (Німеччина) і Технічний університет Делфта (Нідерланди) та ін. Досягнення цих вишів свідчать про ефективну інтеграцію студентів у науково-дослідницький процес, активне застосування інноваційних методів навчання й формування високого рівня дослідницьких компетентностей. Тому досвід організації НДД у ЗВО зазначених країн може слугувати прикладом для вдосконалення української системи вищої освіти й підвищення конкурентоспроможності майбутніх фахівців на міжнародному рівні.

Теоретичний аналіз досліджуваної проблеми дав змогу виявити низку суперечностей між: потребою сучасного суспільства у фахівцях, здатних до постійного оновлення знань і реалізації дослідницького потенціалу в професійній діяльності, і браком у вітчизняних ЗВО ефективних практичних механізмів їхньої підготовки засобами НДД; між необхідністю удосконалення НДД студентів у системі вітчизняної освіти й недостатньою увагою теоретиків і практиків до вирішення цієї проблеми в контексті реалізації основних положень Болонської декларації та світових освітніх тенденцій; між наявністю конструктивного зарубіжного досвіду організації НДД студентів у європейських ЗВО, продуктивних теоретичних і практичних підходів до вирішення цієї проблеми та недостатнім їх вивченням і фрагментарністю використання у вітчизняній освітній сфері.

Актуальність проблеми в сучасних умовах розвитку країни, потреба розробки і систематизації її теоретичного і практичного аспектів, а також визначені суперечності зумовили вибір теми дослідження «Організація науково-дослідницької діяльності студентів у закладах вищої освіти європейських країн».

4. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами

Дисертаційне дослідження виконане відповідно до тематичного плану науково-дослідних робіт ДВНЗ «Ужгородський національний університет» «Розвиток вітчизняної педагогічної освіти в світовому контексті» (державний реєстраційний номер №018U004996). Тему дослідження затверджено на засіданні вченої ради ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (протокол №11 від 16.11.2021). Тему дослідження уточнено на засіданні Вченої ради ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (протокол №6 від 22.05.2023 р).

5. Формулювання наукового завдання (проблеми), пове розв'язання якого отримано в дисертації

Наукове завдання, розв'язане в дисертації, полягає у теоретичному обґрунтуванні, систематизації та узагальненні особливостей організації науково-дослідницької діяльності студентів у закладах вищої освіти

європейських країн, виявленні провідних тенденцій і визначенні можливостей використання зарубіжного досвіду в освітньому просторі України.

Нове розв'язання проблеми полягає у:

- здійсненні історико-педагогічного аналізу становлення системи науково-дослідницької діяльності студентів у вищій школі європейських країн;
- визначенні сутності, змісту і структури науково-дослідницької діяльності здобувачів вищої освіти;
- з'ясуванні специфіки організації науково-дослідницької діяльності європейських студентів у процесі теоретичної і практичної підготовки та в позааудиторній роботі;
- обґрунтуванні можливостей використання прогресивних ідей європейського досвіду організації науково-дослідницької діяльності студентів у вітчизняному освітньому просторі.

6. Наукові положення, розроблені особисто дисертантом та їх новизна

Аспіранткою Реблян Антоніною Муратівною на основі отриманих результатів дослідження вперше:

- *розкрито* особливості становлення системи НДД студентів у контексті формування єдиного європейського освітнього простору: поступове утвердження студентської НДД як невід'ємного складника університетського середовища й чинника прогресивного розвитку суспільства; реалізація студентських дослідницьких практик на всіх рівнях вищої освіти через їх інтеграцію у процес теоретичної і практичної підготовки й позааудиторну діяльність; забезпечення міждисциплінарності та інтернаціоналізації наукових досліджень; реалізація партнерської взаємодії викладачів і студентів у НДД на засадах співтворчості, наставництва й академічної автономії; орієнтація студентської НДД на реальні запити ринку праці й економіки; посилення соціальної відповідальності студентських досліджень; впровадження системи фінансової підтримки молодих дослідників; створення загальноєвропейської дослідницької інфраструктури;

- *виявлено* специфіку організації НДД студентів у вищій школі європейських країн як цілісного процесу, що передбачає: побудову освітнього процесу на засадах фундаментальних наукових концепцій (герменевтичної, структурно-аналітичної, психологічної, кібернетичної), провідних теорій і принципів (конструктивізму, постпозитивізму, соціокультурності, трансформаційного навчання, іdealізму, реалізму, прагматизму, екзистенціалізму), упровадження моделей (дослідницького та сервісного навчання, розвитку дослідницьких навичок, конструктивного узгодження, рефлексивної діяльності); впровадження у процес навчання здобувачів вищої освіти сучасних форм, методів, технологій і засобів, спрямованих на розкриття їхнього дослідницького потенціалу;

- *обґрунтовано* можливості використання досвіду вищої школи європейських країн з організації науково-дослідницької діяльності студентів у вітчизняній освітній системі.

Уточнено поняття «наукове дослідження», «науково-дослідницька діяльність», «дослідницькі вміння».

Подальшого розвитку набули форми, методи і технології залучення студентів до науково-дослідницької діяльності; механізми мотивації та підтримки молодих дослідників.

7. Обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, які захищаються

Обґрунтованість наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, забезпечується чіткістю окреслення кваліфікаційних ознак дослідження – його мети, об'єкта та предмета; підтверджується коректністю постановки завдань, обґрунтованістю вихідних теоретичних положень і використанням відповідної джерельної бази, а також добором комплексу дослідницьких методів, адекватних меті та завданням роботи. Зокрема, застосовано теоретичні методи – аналіз наукової та навчально-методичної літератури, нормативно-правових документів, а також синтез здобутої інформації з метою визначення сучасного стану проблеми, обґрунтування основних понять і положень щодо організації науково-дослідницької діяльності студентів; історико-педагогічний аналіз, порівняння та узагальнення даних для виявлення спільних і відмінних рис організації НДД у європейських університетах і можливостей їх адаптації до вітчизняної системи вищої освіти. Із емпіричних методів використано спостереження, аналіз документів та практичного досвіду діяльності закладів вищої освіти (України, Великої Британії, Німеччини, Нідерландів), вторинний аналіз статистичних даних, інтерпретацію отриманої інформації, аналіз кейсів – з метою виявлення прикладів успішної організації НДД у європейських ЗВО та визначення чинників її результативності.

8. Теоретичне та практичне значення дисертаційної роботи

Теоретичне значення дослідження полягає в тому, що: розкрито характерні риси становлення системи НДД студентів у межах інтеграційних процесів європейського освітнього простору, сутність, зміст і структуру НДД здобувачів вищої освіти; охарактеризовано процесуально-змістові аспекти організації НДД студентів у вищій школі європейських країн на всіх рівнях вищої освіти через інтеграцію дослідницьких практик у процес теоретичної і практичної підготовки та позааудиторну діяльність; окреслено можливості застосування конструктивних ідей європейського досвіду у вітчизняній освітній системі.

Практичне значення дослідження полягає в розробленні методичних рекомендацій щодо можливостей адаптації прогресивних ідей європейського досвіду у вітчизняну систему освіти. Матеріали дисертації можуть бути використані викладачами закладів вищої освіти у курсах «Порівняльна педагогіка», «Основи наукових досліджень», «Презентація наукових результатів та управління науковими проєктами», «Інновації в сучасній педагогіці, організація та проведення навчальних занять», а також для

розроблення програм практик та організації позааудиторної дослідницької роботи; студентами під час підготовки курсових, бакалаврських, магістерських робіт.

Результати дослідження впроваджено в освітній процес Мукачівського державного університету (довідка №1443 від 25.08.2025), ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (довідка № 3451/01-14 від 13.10.2025).

9. Оцінка мови та стилю

Дисертацію написано згідно зі стилістикою наукових праць із коректним використанням відповідних мовностилістичних засобів, зокрема педагогічної та спеціальної термінології. Стыль викладення матеріалів – науковий. Текст дисертації характеризується чіткою композиційною структурою, між розділами дисертації, як частинами комплексного наукового дослідження, прослідковується логічний причинно-наслідковий зв'язок, окремі найбільш важливі дані у структурі тексту репрезентовано за допомогою рисунків та таблиць. Викладені матеріали дисертації характеризуються об'єктивністю аналізу, точністю формулювань та аргументацією тверджень. Спосіб подання матеріалів дослідження, наукових положень дисертації, висновків та рекомендацій забезпечують зрозумілість та доступність їх сприйняття.

10. Відповідність діючим вимогам щодо оформлення дисертації

Дисертаційна робота Реблян А.М. є завершеною науковою працею, яка за глибиною проведеного дослідження, його актуальністю, новизною, теоретичним та практичним значенням отриманих результатів, змістом, обсягом та оформленням відповідає встановленим вимогам до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки. Структура та обсяг дисертації визначаються метою, завданнями, об'єктом та предметом дослідження. Робота складається з анотацій, вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (298 найменувань, з яких 210 – іноземною мовою), додатків. Основний зміст викладено на 194 сторінках. У роботі вміщено 12 таблиць, 4 рисунки.

За формальними ознаками робота відповідає чинним вимогам, які висуваються до оформлення дисертації Міністерством освіти і науки України.

11. Відповідність змісту дисертації спеціальності, з якої вона подається до захисту

Зміст дисертації відповідає спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки галузі знань 01 Освіта/Педагогіка.

12. Зауваження та рекомендації

У процесі написання дисертаційної роботи Реблян А.М. були враховані усі зауваження та рекомендації, надані науково-педагогічними працівниками кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи під час проміжних, піврічних та річних звітів, попередніх обговорень на засіданнях кафедри

загальної педагогіки та педагогіки вищої школи ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Відмічені зауваження та побажання носять суто рекомендаційно-консультативний характер і в жодній мірі не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційної роботи, а також не зменшують рівнів її наукової новизни та практичної значущості, і відтак не є перешкодою для її подання в спеціалізовану вчену раду для офіційного захисту.

13. Відповідність дисертації вимогам, передбаченим Наказом Міністерства освіти і Науки України «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» № 40 від 12.01.2017 р. (зі змінами та доповненнями)

Дисертаційна робота Реблян А.М. повністю відповідає вимогам Наказу Міністерства освіти і Науки України «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» № 40 від 12.01.2017 р. (зі змінами та доповненнями).

14. Кількість наукових публікацій, повнота опублікування результатів дисертації та особистий внесок здобувача до всіх наукових публікацій, опублікованих співавторами та збережених за темою дисертації.

За темою дисертаційного дослідження опубліковано 17 наукових і науково-методичних праць, зокрема: 8 статей у наукових фахових виданнях України, 8 публікацій апробаційного характеру, методичні рекомендації.

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

1. Повідайчик О.С., Попик М.М., Реблян А.М. Особливості науково-дослідницької роботи майбутніх фахівців сфери гостинності в процесі професійної підготовки. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота»*. 2021. Вип. 1(48). С. 333–337.

DOI: <https://doi.org/10.24144/2524-0609.2021.48.333-337>

URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/37595>

ISSN: 2524-0609

(Наукове фахове видання України)

(Здобувачка здійснила аналіз особливостей дослідницького підходу до навчання, визначила сутність поняття науково-дослідницької діяльності студентів у закладах вищої освіти та її зміст на різних освітніх рівнях (50%); Повідайчик О.С. – здійснила добір і систематизацію наукових джерел, проаналізувала види науково-дослідницької діяльності студентів, розробила структуру статті, виконала редагування наукової праці (30%); Попик М.М. – виконала огляд сучасних підходів до професійної підготовки майбутніх фахівців сфери гостинності, проаналізувала специфіку дослідницьких практик у цій галузі (20%).

Ключові слова: професійна підготовка, фахівці сфери гостинності, дослідницький підхід, науково-дослідницька робота студентів.

2. Повідайчик О.С., Попик М.М., Реблян А.М. Мотиваційні аспекти науково-дослідницької діяльності студентів закладів вищої освіти. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота»*. 2022. Вип. 1(50). С. 219–222.

DOI: 10.24144/2524-0609.2022.50.219-222

URL: <http://visnyk-ped.uzhnu.edu.ua/article/view/257790>

ISSN: 2524-0609

(Наукове фахове видання України)

(Здобувачко проаналізовано сутність внутрішньої та зовнішньої мотивації до виконання науково-дослідницької діяльності, охарактеризовано типи мотивації, визначено умови, які позитивно впливають на розвиток у студентів мотивації до науково-дослідницької діяльності (50%); Повідайчик О.С. – проаналізувала сучасні підходи до вивчення мотиваційних чинників у процесі дослідницької роботи студентів, охарактеризувала динаміку мотивації студентів до НДД на різних етапах навчання (30%); Попик М.М. – здійснила аналіз наукових джерел щодо проблеми формування мотивації студентів до науково-дослідницької діяльності, узагальнила класифікації мотивів науково-дослідницької діяльності здобувачів вищої освіти (20%).

Ключові слова: мотивація, внутрішні і зовнішні мотиви, професійна підготовка, науково-дослідницька діяльність.

3. Реблян А.М. Історичні аспекти організації науково-дослідницької діяльності студентів у європейських університетах. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота»*. 2023. Вип. 1(52). С. 182–185.

DOI: 10.24144/2524-0609.2023.52.182-185

URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/55817>

ISSN: 2524-0609

(Наукове фахове видання України)

(Здобувачка самостійно виконала дослідження та підготувала публікацію до друку)

Ключові слова: науково-дослідницька діяльність, історичні аспекти, європейські країни, університет, періоди розвитку науково-дослідницької діяльності.

4. Реблян А.М. Концептуальні засади та тенденції організації науково-дослідницької діяльності студентів у європейських університетах. *Іноваційна педагогіка*. 2023. Вип. 62. Т. 1. С. 26–31.

DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2023/62.1.5>

URL: http://innovpedagogy.od.ua/archives/2023/62/part_1/5.pdf

ISSN: 2663-6093

(Наукове фахове видання України)

(Здобувачка самостійно виконала дослідження та підготувала публікацію до друку)

Ключові слова: вища школа, університет, європейські країни, науково-дослідницька діяльність, концепції, принципи, тенденції.

5. Реблян А.М., Шулла Б.С. Дослідницька спрямованість практики студентів у німецьких університетах. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота»*. 2023. Вип. 2(53). С. 122–125.

DOI: 10.24144/2524-0609.2023.53.122-125

URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/56242>

ISSN: 2524-0609

(Наукове фахове видання України)

(Здобувачка вивчила й узагальнила досвід організації науково-дослідницької діяльності студентів педагогічних спеціальностей Німеччини у процесі практичного навчання (75%); Шулла Б.С. – опрацював наукові джерела з досліджуваної проблеми, описав специфіку практичної підготовки майбутніх педагогів в університетах Німеччини (25%)).

Ключові слова: вища освіта Німеччини, практика, науково-дослідницька діяльність, форми і методи, дослідницькі якості.

6. Реблян А.М. Деякі особливості організації науково-дослідницької діяльності майбутніх педагогів в університетах Нідерландів. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. 2024. Вип. 75. Том 3. С. 244–248.

DOI: 10.24919/2308-4863/75-3-35

URL: https://www.aphn-journal.in.ua/archive/75_2024/part_3/37.pdf

ISSN: 2308-4863

(Наукове фахове видання України)

(Здобувачка самостійно провела всі етапи дослідження та підготувала публікацію до друку)

Ключові слова: Нідерланди, університет, професійна підготовка майбутніх учителів, наукові дослідження, науково-дослідницька діяльність.

7. Повідайчик О.С., Реблян А.М., Попик Ю.С., Григоренко П.О. Особливості науково-дослідницької діяльності здобувачів вищої освіти університетів Великої Британії. *Вісник науки та освіти (Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія», Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»): журнал*. 2025. №7(37). 2025. С. 1554–1567.

DOI: 10.52058/2786-6165-2025-7(37)-1554-1566

URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/vno/article/view/27303>

ISSN: 2786-6165

(Наукове фахове видання України)

(Здобувачка здійснила аналіз особливостей організації науково-дослідницької діяльності студентів у закладах вищої освіти Великої Британії, узагальнила провідні моделі інтеграції досліджень у освітній процес (50%);

Повідайчик О.С. – проаналізувала специфіку впровадження моделей дослідницького навчання на різних рівнях освіти, здійснила описання форм науково-дослідницької діяльності студентів у вищій школі Великої Британії (30%); Попик Ю.С. – опрацював інформаційні ресурси деяких університетів Великої Британії, проаналізував досвід дослідницького навчання на прикладі провідних британських університетів (10%); Григоренко П.О. – систематизував наукові джерела, проаналізував основні виклики впровадження моделей дослідницького навчання у британських ЗВО (10%).

Ключові слова: науково-дослідницька діяльність студентів, вища освіта, Велика Британія, моделі дослідницького навчання, академічна доброчесність, міждисциплінарність, теоретична підготовка.

8. Реблян А.М., Попик М.М., Шулла Б.С., Поліщук В.П. Дослідницька активність студентів у закладах вищої освіти: порівняльний аналіз українських і європейських практик. «Перспективи та інновації науки (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»)»: журнал. 2025. №9(55) 2025. С. 830–842.

DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-9\(55\)-830-842](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-9(55)-830-842)

URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/view/29141/29093>

ISSN: 2786-4952

(Наукове фахове видання України)

(Здобувачка здійснила порівняльний аналіз організації науково-дослідницької діяльності студентів у закладах вищої освіти України та деяких європейських країн, виявила позитивні аспекти європейського досвіду, які варто впровадити в українському освітньому просторі (50%); Попик М.М. – проаналізувала сучасні моделі інтеграції досліджень у освітній процес європейських університетів, узагальнила результати та сформулювала висновки (25%); Шулла Б.С. – опрацював інформаційні ресурси українських закладів вищої освіти, узагальнив приклади реалізації студентських досліджень у освітньому процесі (15%); Поліщук В.П. – визначив чинники, які впливають на розвиток дослідницької активності студентів, виконав бібліографічне оформлення та технічну підготовку статті (10%).

Ключові слова: науково-дослідницька діяльність, дослідницька активність, здобувач вищої освіти, європейський досвід, модель дослідницького навчання.

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

9. Повідайчик О.С., Попик М.М., Реблян А.М. До питання про науково-дослідницьку діяльність студентів закладів вищої освіти. *Modern ways of solving the problems of science in the world: Abstracts of VI International Scientific and Practical Conference (Warsaw, February 13–15, 2023)*. Warsaw: European Conference, 2023. P. 240–256.

(Здобувачкою досліджено особливості науково-дослідницької роботи студентів у позааудиторній діяльності)

10. Реблян А.М. Роль наукової школи в процесі дослідницької діяльності студентів у європейських університетах. *Актуальні проблеми соціальної роботи та інклюзивної освіти у сучасних умовах*: зб. матер. Всеукр. наук.-практ. конф. (Дрогобич, 4–5 травня 2023 р.). Дрогобич: Вид-во Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2023. С. 136–139.

(Здобувачка самостійно виконала науковий пошук та підготовку публікації)

11. Реблян А.М., Повідайчик О.С. Деякі аспекти організації науково-дослідницької діяльності студентів у вищій школі Великої Британії. *Нотатки сучасної науки*. 2024. №11. С. 26–27.

(Здобувачкою визначено специфіку організації НДД студентів у вищій школі Великої Британії)

12. Реблян А.М. Реалістичний підхід до науково-дослідницької діяльності в процесі практики майбутніх педагогів: досвід Нідерландів. *Research work in the system of training teachers in technological fields: Abstracts of II International Scientific and Practical Conference* (Berlin, January 15–17, 2024). Berlin: European conferences, 2024. P. 266–267.

(Здобувачка самостійно виконала науковий пошук та підготувала публікацію до друку)

13. Реблян А.М., Шулла Б.С., Товт К.К. Дослідницька парадигма підготовки майбутніх педагогів у вищій школі Великої Британії. *Креативний простір*. 2024. Вип. 17. С. 6–8.

(Здобувачкою досліджено етапи розвитку дослідницької парадигми навчання в європейських університетах та характерні їм моделі організації науково-дослідницької діяльності студентів)

14. Повідайчик О.С., Реблян А.М., Попик Ю.С. Особливості науково-дослідницької діяльності студентів у вищій школі скандинавських країн. *Соціальна робота: виклики сьогодення*: зб. наук. праць за матер. XIII Міжнар. наук.-практ. конф. (Тернопіль, 25–26 квітня 2024 р.). Тернопіль: ТНПУ імені В. Гнатюка, 2024. С. 68–72.

(Здобувачкою розкрито деякі аспекти організації науково-дослідницької діяльності студентів у вищій школі скандинавських країн)

15. Повідайчик О.С., Реблян А.М., Гринь О.В. Тенденції науково-дослідницької підготовки майбутніх педагогів у зарубіжній вищій школі. *Соціально-гуманітарний вісник*. 2024. Вип. 49. С. 30–31.

(Здобувачкою окреслено тенденції науково-дослідницької підготовки майбутніх педагогів у зарубіжній вищій школі)

16. Повідайчик О.С., Реблян А.М. Поняття науково-дослідницької діяльності студентів у європейській науковій думці. *Педагогічні інновації у*

фаховій освіті: зб. наук. праць XV Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнародною участю (Ужгород, 15 квітня 2025 р.). Ужгород: УжНУ, 2025. Вип. 15. С. 48–51.
(Здобувачкою здійснено аналіз поняття науково-дослідницької діяльності студентів у працях європейських дослідників)

Наукові праці, які додатково відображають наукові результати дисертації:

17. Реблян А.М. Науково-дослідницька діяльність студентів: сутність, європейські практики та можливості для вищої школи України: методичні рекомендації. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2024. 31 с.
(Здобувачка самостійно виконала науковий пошук та підготувала методичні рекомендації до друку)

15. Результати перевірки роботи на академічний плагіат

За допомогою сертифікованої програми StrikePlagiarism.com було здійснено перевірку дисертаційної роботи Реблян А.М., за результатами якої встановлено: коефіцієнт подібності 1 – 2,76%, коефіцієнт подібності 2 – 1,25%. Виявлені програмою StrikePlagiarism.com текстові співпадіння (цитування) мають посилання на відповідні джерела, які включено до списку використаної літератури. Виявлені запозичення (співпадіння) не мають ознак плагіату. Подані до захисту наукові матеріали є власним напрацюванням аспірантки, текст дисертації є оригінальним. Робота визнається самостійною та рекомендується до захисту.

Положення дисертації апробовано на засіданні кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи (протокол №3 від 24 жовтня 2025 р.). За результатами засідання ухвалено затвердити позитивний висновок про наукову новизну, теоретичне і практичне значення результатів та рекомендувати до захисту в спеціалізованій вченій раді дисертаційну роботу Реблян Антоніни Муратівни на тему «Організація науково-дослідницької діяльності студентів у закладах вищої освіти європейських країн» на здобуття наукового ступеня доктора філософії у галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки.

Головуюча на засіданні
доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри
загальної педагогіки
та педагогіки вищої школи

Ірина КОЗУБОВСЬКА

Підпис д. пед. н., проф. І. В. Козубовської
засвідчую

Вчений секретар ДВНЗ «УжНУ»

Олена МЕЛЬНИК